

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, plața mare nr. 30.
Scrisorile neîncacate nu se pri-
nesc. — Manuscrisuri nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de A. UNUTURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nux, Augenfeld & Emeric Los-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-közt).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o soră garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o soră 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXV.

Nr. 4.

Brașov, Sâmbătă 5 (18) Ianuarie.

1902.

GAZETA se ține în fiecare zi.
Abonamente pentru Anstrio-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-ii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața nr. 30.
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Acte abonamentelor
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Culmea fuduliei maghiare.

De o bucată de vreme debate-
rile din corpurile reprezentative ger-
mane suscitază interesul general. In
această zi, când cancelarul Bülow
a făcut în dieta Prusiei declarațiile
sale senzaționale relativ la cesțiunea
Poloniei, a vorbit în parlamentul
central deputatul pangerman Hasse
despre situațiunea tristă și asuprită
a naționalităților din Ungaria.

Curioasă coincidență!

Numitul deputat crede de a sa
datoriă națională să-și ridice glasul
în favoarea Germanilor din Ungaria.

Deputatul Hasse face parte din
liga numită „Alldeutscher Verband“,
care și-a pus ca țintă sprijinirea ca-
usei germanismului nu numai înăun-
tru, ci și în afară. Ei bine, el s'a
creșut obligat, tocmai în calitate
aceasta, a lua în apărare reuniunea,
din care face parte, față cu învinu-
irea, că ar voi să agiteze în contra
statului ungar.

Invinuirea a ridicat-o însu-și
ministru președinte Szell în camera
din Pesta, ér Hasse s'a folosit acum
de ocaziune, și respingându-o cu ho-
tarire, spuse Maghiarilor unele ade-
văvuri amare. Le spuse între altele,
că este o absurditate, decât Szell cu
ai săi vorbească mereu de „unitatea
politică a națiunii maghiare“, căci
pe lângă 7 1/2 milioane Maghiari și 2
milioane Germani mai locuiesc în Un-
garia și alte 5—6 naționalități.

A mai accentuat Hasse, că nu
póte fi adevărată afirmarea Maghia-
rilor, după care împăratul Wilhelm,
când a fost la Budapesta, ar fi șiis,
că pentru Germania alianța cu Un-
garia va avea preț cu atât mai mare,
cu cât mai mult cea din urmă ar
deveni un stat curat maghiar. Tot-
odată a însoțit această accentuare cu
nise observări foarte sarcastice asu-
pra grandomaniei maghiare.

Firesce, că limbajul acesta, și
felul acesta de espunere a situații-

unei Ungariei a blesat mult pe șovi-
niștii unguri, cari, decât știu să po-
zeze în volul de „protectori ai trip-
lei alianțe“, nu pot să rămână ne-
păsători, când li-se aduce aminte de
dicala, că e bine și chibzuit de a
te întinde după plapómă.

Neputând să combată cu temeiu
afirmările deputatului german, foile
șoviniste din Pesta se încercă a
slăbi argumentele lui, accentuând
contrastul mai sus atins, că Hasse
tocmai în acel moment se ridică în
parlamentul german pentru a păr-
tini cauza naționalităților șermane
și asuprite din Ungaria, când sunt
la ordinea zilei desbaterile cele mari
în cesțiunea polonă și când guver-
nul german propune mijlocele, prin
cari s'ar pute mai curând câștiga
pentru germanism Poloniei din pro-
vinciile ostice prusiane.

„Póte va răspunde Hasse“ —
dice „Bud. Hir.“ — „că ceea-ce
póte face o națiune așa de mare și
puternică, nu póte face o națiune
așa de mică ca cea maghiară. Dér
în ce privește momentul moral nu
póte fi deosebire între mare și mic“...

„Decă însă va dice d-l Hasse,
cel de culóre „alldeutsch“, că acesta
nu este o cesțiune de moralitate, ci
o cesțiune de putere — vom primi
și acesta de basă a discutiunii, și
răspundem cu asemănarea vulgară
maghiară: fic-care cocoș e domn pe
propriul său gunoi. Avem destulă putere
de-a trata cu adversarii noștri na-
ționali după cum merită“...

Étă ce le umblă prin cap șovi-
niștilor dela noi. Se fie la cas de
lipsă față cu naționalitățile dinăun-
tru mai neingăduitori chiar decât
Prusienii față cu Polonii. Și ei se pro-
vócă la putere, bine știind și sim-
țind, că cu moralitatea și așa sunt
definitiv certați.

Cum nu ar pune mâna pe mâ-
nerul sabiei șovinizmul militant ma-
ghiar, când în îngâmfarea lui a

ajuns a se considera ca a patra pu-
tere în tripla alianță și a juca pe
protegătorul acesteia?

Dieta ungară a ținut eri, 16 Ia-
nuarie, prima ședință după vacanța de
Crăciun. Președintele Apponyi anunță
mórtea deputatului Molnar Antal, apoi
prezentă dietei lista deputaților noi aleși
croatși și mandatele lui Györy și Werner.
Secretarul Nyegre Laszlo anunță, că de-
putatul Bedőházy va interpela Sâmbătă
în cesțiunea căilor ferate șeculesci. —
Președintele rógă dieta să amâne desba-
terea proiectului asupra casieriei comi-
tatense până la însănătoșarea ministrului-
președinte, să nu se țină ședință până
Sâmbătă, când va veni la ordinea zilei
proiectul asupra contingentului de recruți.

Discursul lui Hasse. Am amintit
deja, că în „Reichstagul“ german deputatul
Hasse s'a ocupat de grandomania ma-
ghiară și de utopia unui stat unitar ma-
ghiar, care ar forma — după părerea ace-
stora — sprijinul cel mai puternic al tri-
plei alianțe: Oficiosul „P. Ll.“ publică și
el pasagele cele mai marcante ale numi-
tului discurs. Étă ce a șiis deputatul
Hasse:

Oratorul analiză în mod detailat
esența triplei alianțe, care prin impor-
tanța, ce i-se dă Ungariei, a devenit qua-
drilaterală. Ungaria s'a avântat nu numai
odată ca un fel de protectoră a triplei
alianțe. În Decembrie a. tr. d-l Coloman
Szell, ministrul-președinte ungar, a mers
încă și mai departe luând poziție contra
societății „Alldeutsch“, pe care el în mod
impropriu a numit-o pangermană și a ame-
nițat, că va espulsa pe emisarii ei, cari
ar merge în Ungaria să răsvrătescă pe
cetățenii de limba germană ai acestui
stat. Societatea „Alldeutesh“ n'are de scop
de-a face agitații în Ungaria, ea are ceva
mai important de făcut. Decă d-l Szell
vorbește despre unitatea politică a nați-
unii ungare, acesta este o contradicție în
sine și te face să-ți aduci aminte de „glo-
bul ungar“. A identifica ceea-ce este un-

gar cu ceea-ce este maghiar, este o ten-
dință zădarnică. În Ungaria pe lângă 7 1/2
milioane Maghiari și 2 milioane Germani lo-
cuesc încă cinci séu șese alte naționali-
tăți. Încă și astăzi se susține în Ungaria
cu frunte de fier, că împăratul german
ar fi șiis, că Ungaria va fi cu atât mai
prețioasă pentru tripla alianță, cu cât va
deveni mai mult stat național; acuma
este permis a face ori-ce contra Germani-
lor din Ungaria, așa se crede acolo. Eu
rémân pe lângă convingerea mea — în-
cheie oratorului — că este imposibil, ca un
împărat german să fi sacrificat în acest
chip două până la trei milioane de cetă-
țeni germani.

Primul fideicomis de pădure.

Baronul Kemény Kálmán și soția baronesa
Banffy Polixena, au format fideicomis din
domeniul lor din Maros-Vécs. Fôia ofi-
cială va publica încurând rescriptul cor-
nei prin care aprobă fideicomisul. Acesta
este primul fidei-comis de pădure format
conform intențiunilor guvernului, care per-
mite a-se forma fideicomis din proprie-
tățile mari de păduri aflătoare în *finaturile
locuite de naționalități*, cu scop de-a în-
pedeca trecerea proprietății maghiare în
mâni străine.

Congresul pentru autonomia catolică.

Ședința dela 15 Ianuarie.

Discusiunea a început-o I. Cernoch,
care a combătut proiectul comisiunii de
27 și a declarat, că nu-l primesce. Contele
Iosif Majlath e de părere, că interesele
câtoolicilor se pot scuti și apăra și pe basa
acestui proiect, de aceea primesce proiect-
tul ca basă pentru desbaterile speciale.

Ugron G. rostescce un discurs de câ-
te-va ore. El tratcă cesțiunea din toate
punctele de vedere și ici colo produce sen-
sație prin declarațiunile lui. Ugron dice,
că congresul acesta i-se pare a fi un tânăr
devenit majoren și vine acum să-și cêră
moștenirea dela tutor, dér tutorul fi aruncă
o elemosină și-l sfătuesce să o primescă

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Intrebuințarea cărților.

— Fine. —

Un semn cu desăvârșire exterior,
însă bătător la ochi și caracteristic pen-
tru cultura omului, este, decât cine-va po-
sede cărți, ori habar n'are de ele, și acesta
mai cu semn în cazul, când e vorba de-o
persônă, care dispune de mijlocele necesare
pentru a-le cumpêra.

„O casă elegantă, în care numai o
duzină de cărți stau necetite pe o etageră
splendidă, — nu póte fi considerată ca
locuită de-o familie cultă“.

— Ce este o carte? Un vis de pu-
ține ore, care și-a aflat forma pentru scurt
timp; o pasêre, care cântă un cântec și
fuge; o înflorirea trandafirului, al cărui
miros te îmbată. Asta este o carte!

— O carte bună este un neprețuit căș-
tig pentru toate timpurile și cele mai însem-
nate spirite ale tuturor vécurilor s'au pronun-
țat în privința acesta clar și neîn-
doelnic.

— Friederike Schanz dice: Acela
póte spune cu serioșitate, că a cetit o

carte bună, care o recitesce încă târziu
după-ce a isprăvit-o.

O carte bună este bine-cuvântarea
casei, valoarea ei nu trece ca vântul, căci
decă ea mișcă inima ta, o vor ceti copiii
și nepoții tăi.

O carte bună, este spiritul bun al
unei case, bine-cuvântarea, care este în
legătură cu ea, rămâne vecinic în putere.

Adu cărți bune în casa ta, ele au
efectul unei comori bine-cuvântate pen-
tru copii și nepoți!

Lord Byron dice: „Cuvintele adevê-
rate sunt ființe vii“.

„Un popor“, spune Fr. Ludovic *Jahn*.
„care posedă o bibliotecă adevêrat popu-
lară, este stăpân pe o comoră imensă. El
póte reinvia din cenușa patriei, decât sfîn-
tele lui cărți se salvéză“.

După cele premerse nu mai este tre-
buință, să accentuăm, că prin Johannes
Gutenberg bibliotecile au luat un mare
avânt pentru a-se desvolta în chipul cel
mai îmbucurător în decursul secolilor.

Invențiunea artei tipografice, este în-
têmplarea cea mai mare a istoriei uni-
versale. Ea este mama revoluțiunii. Ea
este espresiunea omenirii, ce s'a trans-
format cu desăvârșire; este cugetarea
omenescă, care lapădă o formă și primesce
alta în schimb; ea este ultima și perfectă

năpărlire, ce se face cu pielea șerpului
simbolic, care reprezintă din timpurile lui
Adam încóce *mînlea*, dice Victor Hugo.

„Decă în cugetările tale cauți un ta-
blou complet al totalității produselor ti-
pografice, acest tablou întreg ne pare un
edificiu imens, așezat asupra întregului
univers, în care omenirea lucrăză necon-
tênit, și a cărui cap se pierde în cele mai
dese neguri ale viitorului“, dice érași Vic-
tor Hugo.

Relativ la titlul cărților, Theodor
Storm strigă unui amic-tată, înaintea bo-
tezului copilului său: „Cugetă forte bine
înaintea botetzului! Important este numele:
„Cuprinde-mi iubita ta fisionomie într-o
ramă potrivită“.

„Pentru a cuprinde totă literatura
lumei, nici un edificiu-biblioteca nu este
încăpător și capul nici unui învêțător des-
tul de mare. Curățită însă și liberată de
tôtă șgura, ar ave comod loc pe spina-
rea unui măgar, dice P. K. *Rosegger*.

Cărțile stăpânesc lumea și cernela
este elementul al cincilea, dice *Weber*.

— „Ca după multe altele, așa se póte
aprecia valoarea unui om și după modul
cum cetesce o carte!“

Cel ce se hrănescce din munca mâ-
nilor sale proprii, dice *Riehl*, nu prea
crede, că munca spiritului te costă ace-

eași sudóre, el nu are ideie, că lucrăto-
rul spiritual înădușescce intern.

Acum voiți da vre-o câteva reguli de
bună-cuviință în ce privește întrebuința-
rea cărților:

Nu se cuvine a da fiicei sale o zestre de
10—100,000 lei și d'a uita în același timp biblio-
teca

Nu se cuvine, d'a fi un consilier înalt și
d'a ave o pivniță plină de vin, însă o bibliotecă
gólă.

Nu se cuvine, d'a mirosi a Patschouli séu a
Eau de Mille-fleurs, și a ceti volume murdare din
bibliotecă publice, séu dela antiquar.

Nu se cuvine d'a tăia cărțile cu degetele,
deși acestea ar fi spalate.

Nu se cuvine, d'a ave o fórfecă de cupóne
și de a fi lipsit de un cuțit pentru tăiat hârtie.

Nu se cuvine, d'a dâru de șerbători și de
anul nou, numai obiecte, cari pentru desvoltarea
spiritului, caracterului și inimei n'au nici o va-
lóre.

Nu se cuvine, d'a purta titluri mari, și a
cumpêra numai tomuri populare cu 20 bani bu-
cata.

Nu se cuvine, d'ași lua nutrimentul spiritu-
lui numai din diare și foi ilustrate.

Nu se cuvine, d'ași procura dela librar cu
ocazia unei serate o colecțiune de cărți și a o
remite a doua zi.

Nu se cuvine, a cita autori, pe care nu i-ai
cetit.

în locul moștenirii, să nu mai pretindă altceva, ci să mulțumescă pentru ceea-ce căpătăm. Vede o calfă de ferar, care pe buze cu refrenul „Talpra magyar“ și cu cuvintele „nu vom mai fi robi“ făuresce din ferul ce-l are în mână cătușa din care ar trebui să facă o armă. Noi catolicii de arme avem lipsă, ér nu de cătuși. Privind pretutindenî în Europa, nu vèd decât prigonirea catolicismului, și decât privești tuaiunea noastră în Ungaria, știu bine, că nisiunțele de care sunt străbătute cercurile din străinătate, nu pot să rămână fără efect nici în Ungaria. Biserica catolică s'a aliat cu puterea regală și în alianță cu puterea acésta s'a constituit în instituțiune de stat, a devenit *instrumentum regni*. Conducătorii bisericești catolice de ađi nu știu să se reîntorcă la starea în care se afla biserica mai înainte. Biserica catolică încetând de a mai fi un factor de stat, numai un refugiu pòte să aibă: reîntorcerea la baza secolelor prime, să se pună în fruntea poporului, să devină biserică în afară de stat, să învețe sub protecțiunea statului, pe plăcerea statului, séu chiar contra plăcerii acestuia.

Legile mai nouë au despoiat biserica catolică din Ungaria de caracterul ce-l avea ca religie de stat, dér nu i-s'a dat în schimb autonomie separată, deși ar fi trebuit să i-se redea libertatea garantată în legi. Frecările confesionale, cari agită așa de mult viața internă a Ungariei, derivă tòte dela credința, că pe cale politică se pòte câștiga mai multă libertate și favor. Dècã tòte bisericile ar avé autonomie egală, n'ar fi lipsă ca ele să-și ia refugiu la astfel de nisiunțe și până când bisericile nu vor avé autonomia lor egală, luptele confesionale vor continua.

Sè dovedescă congresul, că el e major și că n'are lipsă de curator, care administréază averea numai cu grija unui curator. Nici statul nu-și dá averea proprie numai în mâinile guvernelor. Statul e chemat a exercita control, dér nu a administra. Autonomia e necesară, pentru-ca să dispară odată părerea, că fundațiunile catolice ar fi ale statului; apoi, ca în sinul catolicilor să se deștepte conștiința, că bunurile mari episcopesci și parohiale sunt pentru folosul catolicilor, pentru educațiune, pentru înființarea de biserici. Dècã vede poporul, că și mirenii se intereséză de bunurile acestea și influințéză la administrarea lor, va învăța, că averea acésta e scumpă pentru fie-care. Biserica catolică trebuie să se razime pe umerii poporului nu numai în învățăturile creștinesci, ci și în activitatea ei. Christos a fost apărătorul celor părăsiți, asupriți și al sclavilor.

Samassa: Al tuturor.

Ugron G.: Da, însă Christos numai odată apare înainte arhierelui, dér și atunci e insultat, ér înainte guvernatorului încã aparenumai odată și e osândit la morțe. E vorba, ca să încheiem un pact dela care

nu căpătăm nimic. Dècã averea catolică nu e administrată de catolici, atunci de unde să-și câștige ei mijlocele materiale necesare pentru ajungerea scopurilor lor?

Ugron se ocupă apoi cu instrucțiunea religioasă în școle, pe care o găsește rea și defectuoasă. Causa este, că instrucțiunea e dată pe mâna statului. Statul dîce, că în școle nu se învăță nimic contrar bisericei. Așa este, dér nici pentru biserică nu se învăță nimic.

Intre Germania protestantă și Rusia ortodoxă, numai catolicismul pòte garanta existența Austro-Ungariei. Vedem, că grupuri, cari n'au importanța intelectulă și mărimea catolicilor, știu să se valideze, fiind-că fac șgomot și au voință. Față cu acésta eu nu pot să dîc, decât: *sé voim și noi*. Pretindem și noi și în pretensiunea acésta arhieriei să nu ne părăsescă, ci să stea în fruntea noastră. Esemplu avem în istorie.

Germanii și Polonii.

În ședința dela 15 Ianuarie s'a continuat discuțiunea asupra interpelației lui *Jazdzewski*.

Kindler-Posen (poporal-liberal) desaprobă luarea de măsurii excepționale pentru Poloni. Declară, că poporalii liberali sunt contra împiedecării acuirii de proprietăți din partea Polonilor și nu sunt învoiți cu forțarea Polonilor de a servi trei ani în armată.

Standy (liber-conservativ) spune, că Germanii din Posen vor să dea lui *Kindler* răspunsul cuvenit. Noi Germanii vrem pacea, dér să nu ni-se facă cu neputință realizarea ei. N'avem nimic în contra, ca Polonii să fie cetățenii cu drepturi egale, ei însă să și fie aveau cetățenii germani. Măsurile avizate de cancelar, le salutăm cu bucurie.

Schmieding (național-liberal) descrie sorța fericită a Polonilor sub regimul german. Avem cauze mult mai mari de a-ne plânge în contra Polonilor, de cum au ei a-se plânge în contra noastră.

Gördeler (conservativ) spune, că Germanii trebuie să procedeză uniți în contra Polonilor. Crede, că în lupta față cu Polonii, e neapărat necesar o schimbare a legilor. În viața publică numai limba germană trebuie să domineze.

Schönstedt (ministru de justiție) protestéză în contra imputărilor, ce se fac judecătorilor, că ar sta în serviciul politice. Sentința din Wreschen pare aspră la prima privire. Sunt însă casuri, când trebuie aplicate pedepsele cele mai aspre, chiar dècã e vorba de un delict bagatel, delict însă, care e urmarea unor tendențe ascunse, și care primejduesc în mare măsură siguranța statului.

Schröder (polon) arată, că prin discursuri nu se pot contesta drepturile Polonilor. Se provòcă la dreptul natural, la promisiunile solemnele ale regilor prusieni

și la tractate și accentuéză, că și Polonii și-au vărsat sângele pe câmpul de bătălie pentru mărirea Germaniei. Tòte acestea nu sunt apreciate. Veți vedé, disé întorcându-se spre Germani, că în virtutea forței de viață, ce o avem, peste 25 de ani vom avé rol conducător și în viața economică. Față de noi Bismarck a fost silit să mèrgă la Canossa.

Studt (ministru de culte) dîce între altele: Acum, după un progres de 30 de ani, să ne plecăm și să dăm îndèrèt în fața elementelor, cari lucréză pe după culise? Guvernul instrucțiunii nu pòte să facă acésta și nici n'o va face. Pressa polonesă nu vré să recunoască, cât au progresat Polonii pe teren cultural de o sută de ani sub hegemonia germană. Faptele o dovedesc. Polonii dîc, că cei-ce vin în ținuturile locuite de ei, trebuie să devină Poloni. Noi însă vom dîce, că cel ce vine în Germania, trebuie să devină German, fără de a voi noi să germanisăm.

Țarul și „Pravoslavni Wostok“.

Am adus pe scurt scirea sesațională, că Țarul a mulțumit prin intermediul d-lui Fonton, reprezentantului Rusiei la București, redactorului „Orientului Ortodox“ (Pravoslavni Wostok) din București, Ilic, pentru felicitările, ce i-le-a adresat acesta cu ocaziunea zilei onomastice.

„Pr. Wostok“ comunică în numărul 19 al séu cu privire la acésta următoare: „Cu ocaziunea zilei onomastice a M. S. Imperiale, redacțiunea „Orientului Ortodox“ s'a grăbit să depue la piciorole tronului Aceluia, care este Țarul slav și apărătorul ortodoxiei, espresia urărilor sale celor mai sincere și a profundului séu devotament.

„M. S. I. a binevoit, ca prin intermediul d-lui Fonton, ministrul rus la București, să trimetă d-lui Dragutin Ilic, directorul Țarului nostru, următorul răspuns:

„D-lui Dragutin Ilic.

„Domnule! M. S. Împèratul, augustul meu stăpân, a binevoit să ordone să vă mulțumesc pentru omagiile de felicitare și urările de fericire, ce a-ți binevoit să-i depuneți la piciorole cu ocaziunea zilei sale onomastice.

„Achitându-mè de acest ordin suveran, profit de acésta ocazie, pentru a vă ruga, domnule, să primiți asigurarea perfecte mele considerațiuni“.

N. de Fonton.

Unele Țiare din România relevând răspunsul Țarului adresat lui Ilic, redactorului Țarului moscovit din București, fac unele reflexiuni bănuitoare față cu atitudinea politice oficiale a Rusiei.

Se credea anume, că între reprezentantul Rusiei din București și între Țarul „Wostok“ nu numai că nu există nici un contact, dér că Fonton de câte-orî venia vorba despre Ilic, îl desavua și se dîce, că n'ar fi făcut nici o opoziție când ministrul-președinte român l'ar fi sondat, că ce ar dîce, decât l'ar espulsa pe Ilic din România.

Acum par a-se fi schimbat lucrurile și după informațiile unui Țiar din București, ministrul de esterne al Rusiei la întrebarea venită din România, că ce ar dîce la espulsarea lui Ilic, ar fi răspuns, că nu s'ar opune acestei espulsări, dér că în același timp ar vedé bucuroși și espulsarea Țariștilor germani din România, cari insultă Rusia.

Răspunsul Țarului pare a confirma acuma svonorile ivite chiar dela apariția Țarului moscovit, și anume, că cercurile oficiale rusești nu stau tocmai indiferente față cu tendințele reprezentate de numitul Țiar.

Din străinătate.

Declarațiunile lui Bûlow în dieta prusiană au fost salutate de pressa germană cu viuă satisfaciune. Țiarele germane însă își ascund destul de neîbaciut tendințele de germanizare sub pre-

textul mincinos al fricei de polonizare și acuză clerul catolic pe centrul, că sprijinesc tendințele polonese. Declarațiunile lui Bûlow sunt relevate de pressa germană cu satisfaciune, ca o dovadă de curaj față cu puternicul partid al centrului.

Italia și tripla alianță. Țiarului „M. N. N.“ i-se scrie din Roma: Peste alegoria nereușită a lui Bûlow despre căsătoria fericită, în care femeia are de tòte, ce-i trebuie, aici lumea a trecut la ordinea zilei cu un zîmbet ironic.

Inainte de tòte este un fapt netăgăduit nici chiar de diplomații italieni, că Italia s'a îndreunat în Mediterană cu desăvîrșire conducere franceză. Pentru Germania acest fapt este echivalent cu o înfrângere. Ocuparea Tripolisului de către Italia sub conducere germană ar fi un bun lucru, sub dér conducere franceză este o primejduire a intereselor germane în Turcia, o primejduire a posesiunilor austriace în Adriatică și prin urmare o primejduire a păcii europene. Dècã cetim însă oficiilele din Berlin și Viena, și se pare, că ar trebui să ne bucurăm de apropierea italo-franceză, căci dór tripla alianță a rămas neatinsă. Afară de acésta nu există un singur bărbat politic în Italia, care să nu fie stăpânit de patima *înținderii frontierelor italiene* pe socotéla unei puteri europene, care face parte din tripla alianță. Este evident, decî, că acésta căsătoria nu se mai pòte numi fericită. Femeia (Italia) nu este înțelèsă și în taină își caută alt bărbat....

SCRIRILE DILEI.

4 (17) Ianuarie.

Limba rusescă în armată. După „Nova Reforma“ din Lemberg marșalul *Fiedler* a dat ordin oficerilor corpului de armată de sub comanda lui, să învețe cât mai curînd *limba rusescă*. Scirea acésta nu e de loc sesațională, căci tòi oficerii austriaci au început deja de mult să se ocupe cu învățarea limbei rusești, la de câți-va ani studiul limbei rusești e obligator și în școlile de cadeti.

Cadoul Sultanelor pentru regele Carol. Țiarele acestea vor sosi în București 4 cai arabi, pe cari Sultani îi trimite Regeului Carol drept cadou de anul nou.

Regele Alesandru în Cruședol. Sciut este, că decedatul rege Mila și-a exprimat înainte de morțe dorința, a nici mort să nu-l ducă în Serbia. Din cauza acésta fiul séu, Regele Alesandru, s'a supèrat și n'a voit să asiste la înmormîntare. Regele Milan a fost înmormîntat în *Cruședol* din Slavonia. Majestatea Sa monarhul nostru a dispus, ca pe cheuliala sa să i-se facă lui Milan un monument. La 8 Februarie a. c. se va face un mare serviciu funebru, la care va merge să asiste și Regele Alesandru. Se dîce, că Regele va duce cu sine întréga cure.

Logodnă. Domnișora *Adela Trifu* învățătoare diplomată pentru școlile civile și superioare, s'a logodit cu d-l Dr. *Oriolan Meseșianu*, avocat în Șimleul Silvaniei. Felicitările nòstre!

D. Popovici la Timișóra. Țiarul „D. T. U.“ publică o recenziune din cele mai elogiöse despre concertul, ce a dat baritonistul nostru D. Popovici în rđuta din acel oraș în séra de 14 Ianuarie cu concursul d-nei și d-lui G. Dima și a d-mnei Lucia Cosma din Timișóra Recenziunea, care umple mai bine de colônă și jumătate, celebréză în cvinte, avîntate atât succesul desăvîrșit a ilustrului baritonist, cât și școlă și rocea d-nei Dima, precum și compoziție și acompaniarea sofului d-sale.

Pentru masa studenților români din Brașov au întrat: dela d-l I. Odulescu din Nyarszeg pentru răscumpărarea felicitărilor de Anu nou: 5 cor., ér dela d-l Dr. Lazar Șimon, avocat în Cizova: 20 cor., cotisație anuală. Primescă obilii

Acelora, cari sunt cu musca pe căciulă!!!

În generațiunea de ađi, tot mai rar sunt ómenii, cari să fie mai presus, și să risce bunul și multul lor, pe câștigul spiritalului.

Spre părerea noastră de réu, sunt mulți, cari renunță la plăcerea nespuse a întrebunțării cărților și în privința acésta sunt plângeri îndreptățite din timpurile cele mai vechi.

„Ei astăzi petrec mai bucuroși cu golirea cupelor, decât cu cetirea cărților“ dîce Englesul episcop *Richard der Burg* în cartea lui „Philobiblion“.

După Schiller, „Sciința pentru unul este o înaltă deită cerescă, pentru celălalt o vacă sdravénă, care îl provede cu unt prospèt“.

Mai este încã un neajuns.

Tinerii, precum și bètrâanii, neglijeză să înapoeze cărțile împrumutate, căci este mai ușor de a păstra cărțile, ca cele scrise întrênsele, dîce *Otto Blank*.

Așa fòrte des o carte din o sută mâni întră în a miia și confirmă astfel cnoscutele cuvinte ale lui *Goethe*: „Și cărțile au viața lor, care nu li-se pòte contesta“.

Neconștiințioșii împrumutătorii de

cartii pe semne au fost seduși de către *Voltaire*, neînțelegînd mai mult séu mai puțin următorea lui adnotațiune: „Cărțile sunt ca și focul pe vatra noastră, noi luăm acest foc dela vecinul nostru, și ținem acasă în flacări, și comunicăm altuia, — el aparține tuturor“.

Deși, cum vedem din cele spuse, folosul cărților nu se pòte tăgădui și noi pentru cultura noastră spirituală nu ne putem lipsi de ele, nu trebuie însă să uităm nici-odată, că și cartea nu este alt-ceva, decât un factor de creștere și instruire, că ea singură nu ne pòte conduce înăc acolo, unde credem noi ținta dezvoltării. Natura și viața rămân învățătorii nòstri cei mai mari și cu drept dîce poetul:

„Natura și o conștiință liniștită sunt un templu mai frumos și mai grandioș, ca biserica Sf. Petru din Roma și biserica Sf. Paul din Londra“.

Și mai departe dîce:

„Fântâna înțelepciunii nu-ți va curge din tomuri legate în pergament și nici nu se va îndrepta spre tine, decât o vei căuta în vrîrtejurile lumii. Dècã vréi a câștiga înțelepciunea, trebuie să cauți a lega strîns cărțile cu viața...“

donatori cele mai vii mulțamite. — *Direc- țiunea școlilor medii gr. or. române din Brașov.*

Unificarea calendarului. Pastorul protestant Maurer, originar din München, a trecut zilele acestea prin București într'un turneu întreprins prin statele balcanice cu scop de a ține conferențe pentru unificarea calendarului, întocmai cum a făcut mai anul trecut călugărul barnabit Tondini di Quarengo, care a ținut tot în acest scop două conferențe în București și Iași.

Wolf erăș deputat. Din Viena se anunță, că pangermanul *Wolf* a fost reales erăș deputat pe cercul Trautenau. *Wolf* își depusese mandatul din cauza unei scandalose afaceri.

Banca națională a României. Adunarea generală ordinară a acționarilor Băncii va avea loc Duminecă, 17 Februarie 1902, în localul Băncii Naționale, strada Lipsican, la orele 2 p. m.

Ordinea de zi: 1) Aprobarea bilanțului încheiat la 31 Decembrie 1901; 2) Descărcarea consiliului de administrație de gestiunea sa; 3) Distribuirea beneficiilor rezultate conform bilanțului; 4) Alegerea unui director în locul d-lui Eugeniu Carada, și a unui censor în locul d-lui Eugeniu Stătescu, ale căror mandate expiră la 31 Decembrie 1902.

Prin decret regal în urma propunerii făcute prin raport de d-l ministru secretar de stat la departamentul finanelor, sunt numiți directori la Banca Națională a României: D-l Teodor Nica, pe un nou period de patru ani, cu începere dela 1 Ianuarie 1902, și d-l Alesandru N. Ștefănescu, actual inspector la Banca Națională, în locul d-lui Dimitrie S. Nenițescu, demisionat; d-l Pană Pencovic este numit pe un nou period de trei ani, în funcțiunea de censor la Banca Națională a României.

Faptuitorii asasinatului din Clușii au mărturisit pe deplin faptul. Autorul moral al planului a fost Friedrich, ér Szöcs a fost numai complice, însărcinat a primi mandatul sub numele fictiv de Kovacs Albert. Szöcs tăgăduiesce, că ar fi dat și el în factorul postal. Asasinul Friedrich spuse, că a comis omorul cu scop de a jefui pe factorul postal. În odaia, unde s'a comis crima, s'a găsit îmbrăsciată prin toate colțurile suma de 4000 corone, scăpate de factor în învălmășala luptei.

Femeia „sfântă“ din Oradea. Dilele acestea poliția din Oradea-Mare a arestat o femeie, care umbla pe la casele omenilor încinsă cu câte 10 mătânii (rosariu), spunând mai ales femeilor, că are de gând să facă un pelerinaj la Roma, de unde pentru o taxă de 2 corone le va aduce femeilor binecuvântarea papei, o năframă a sfintei Veronica, o statuie plângătoare a Maicii Domnului și altele asemenea. La poliție, luată la interogatoriu, a eșit la ivelă, că o chemă Grün Rosa și că e jidovcă.

Un primar jidav. Se scrie din Lemberg, că în orașul Zurawno din Galiția funcționează ca primar un jidav, cu numele Herș Fränkl, care prin purtarea sa a indignat așa de mult consiliul comunal, încât mai deunăzi i-s'a adresat cu 16 voturi contra 3, somațiunea de a dimisiona.

Englezii contra imigrării Jidovilor. După-cum vedem din zilele jidovesci, rezistența cercurilor conducătoare a populației din Londra înotriva imigrării jidovilor din România și Polonia s'a potențat în timpul din urmă în mod însemnat. O așa numită „Ligă antialienistă“ se află în fruntea acestei mișcări. Intre „alieniști“, adecă streini, se înțeleg numai Jidovii, așa că liga antialienistă propriu dis este o ligă antisemită. Un apel contra imigrării Jidovilor publicat în „Daily Express“ dice între altele: „Indată-ce se va termina războiul și va veni timpul pentru lucrări interne, Londra va adresa guvernului și parlamentului o cerere for-

te serioasă. Orașul are nevoie de scut contra invasiunii străinilor. Trebuie să luăm în considerare, câtă pagubă li-se aduce muncitorilor noștri de către flămâzii străini și cât de mult suferă sănătatea socială și morală prin năvălirea gu- noiului din continentul european“.

Jubileul unai institut de editură. La sfârșitul lunii Noemvrie a. tr. s'au îm- plinit 100 de ani dela înființarea tipogra- fiei și institutului de editură B. Herder din Freiburg în Breisgau (Germania). Lui Ben. Herder (+ 1888) i-s'a acordat titlul de librar-editor pontifical și institutul creat de tatăl său Bartolomeiu, ér astăzi con- dus de fiul său Hermann, se ocupă cu editarea de cărți scrise în spirit creștinesc. Din operele mai însemnate, pe cari le consultă bărbații tuturor națiunilor, rele- văm marele lexicon bisericesc „Kirchen- lexicon“ a lui Wetzer și Welte (apărut în a doua ediție), apoi „Konversation-Lexi- con“, care tocmai acum apare în a III edițiune (8 tomuri), formând un isvor de consultare pentru toți aceia, cari nu pot avé încredere deplină în lexiconel de ger- mane editate de jidovi și franc-masoni. Institutul are sucursale în Strassburg, St. Louis, Mo (America), München, Viena etc. și numără în total 468 de angajați, din- tre cari foarte mulți s'au servesc acolo, de câte 30—40 ani, având casa lor de economii, de ajutor etc. Institutul edită câte 200 cărți anual și a tipărit până acuma cărți în 30 de limbi, între cari și o mică isto- rie biblică ilustrată scrisă, în limba româ- nescă de către părintele Malinowsky din Iași.

Pâne de castanii. În regiunile de munte din Italia și Franța, locuitorii se- racăi mănâncă în mai multe locuri pâne de castanii. Spre acest scop ei uscă bine castaniile, le rănesc și fac pâne din ele. Pânea de castanii este dulce, dér se mis- tue greu și sémână întru cât-va cu pânea de ovés, pe care o mănâncă Scoțienii și Slovaci.

Cravii fosile din timpul diluvial. În apropierea orașului Agram (Croatia) s'au găsit în timpul din urmă nisece res- tură de omeni fosile, cari au fost exami- nate de către profesorul Kramberger. Aceste resturi se asemănă cu renumitul craniu găsit la 1856 lângă Düsseldorf, despre care Schaffhausen a afirmat, că e normal și aparține unei rasse de omeni din timpul de piatră, ér Virchow a sus- ținut, că avem de a face cu o abnormitate patologică. După darea de sémă a profe- sorului Klaatsch, părerea lui Virchow va trebui abandonată, căci la Agram s'au găs- it nu mai puțin de opt crani, cari toate poartă semnele caracteristice ale craniului dela Düsseldorf. La craniile din Agram bulbucarea frunții este încă și mai bă- tătoare la ochi, așa că s'ar pute numi o formație antropoidă. Numărul mare al craniilor dovedesce, că avem de a face cu o particularitate de rassă, caracterisată printr'un grad foarte inferior de dezvoltare.

2. Un medicament pentru popor Prin așa numitul *spirit de vin* (Franzbrandwein) și *sarea de vin al lui Moll*, pacie ților li-se oferă un mijloc vin- decător sigur și ieftin contra maladiilor de reumă apoi la rănă și umflături. Pr țul unei stie e dim- preună cu îndrumarea necesară e de corone 1.º 0. Se trimite țilnic prin rambursă postală de farma- cistul și livreratul curții c. și reg. A. Moll, Viena I Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie și în dro- guerii se se ceră hotărît preparatul A. Moll, ca e e provăduț cu marca de contravenție și cu sub- scrierea.

Dela comitat.

În *congregația extraordinară a comi- tatului Brașov* de Sâmbăta trecută, s'a făcut, cum am anunțat, alegerea comisiu- nilor comitatense, prin votare secretă, ér parte prin aclamațiune. Etă cum s'au ales aceste comisiuni după listele propuse de majoritatea săsescă a congregației:

În *comisiunea de verificare* au fost aleși: Dr. W. Czell, Dr. K. Lurtz, G. Schlandt, Iosif Pușcariu, K. Neustädter. Fișpanul a numit în această comisiune ca vice-șefedinte pe E. Rombauer și ca mem- brii pe Pechy Arpad, Farkas M. și Dr. Za- karias I.

— Vice-șefedinte în comisiunea de verificare orășenescă fu ales K. Adam.

În *comisiunea justițiară permanentă* au fost aleși: K. Fabricius, Dr. F. Philippi, K. Thomas, Simeon Damian, Moor Gyula.

În *comisiunea permanentă comitatensă* au fost aleși: K. Adam, Dr. W. Czell; Dr. Ed. Gusbeth, Dr. F. Herfurth, I. Hubbes, Ioh. Imrich, Dr. E. Lassel, Dr. K. Lurtz, Ios. Meschendörfer, W. Paul, Gustav Schiel, G. Schlandt, W. Schmidts, K. L. Schuster, M. Semp, Fr. Sindel, Harmath L., Korodi Mihaly, Ios. Meyer, Moor Gyula, Orban F., Petru Nemeș, Ion Lengeru, Dr. George Baiulescu.

În *comisiunea administrativă* au fost realeși prin votare nominală cei eșiți de rândul acesta și adecă: K. Adam, G. Schlandt, K. Schnell, Orban F., Verzar Istvan.

În *comisiunea centrală electorală* fură aleși: K. Bolesch, G. Stephani, I. Gazesch, M. Goldschmidt, P. Horvath, Ioh. Imrich, I. Merthes, G. Nicolaus, Dr. F. Philippi, G. Preus, Iul. de Roll, G. Schlandt, F. Sindel, Harmath L., Vajna Gabor, Romulus Verzea.

În *comisiunea sanitară* au fost aleși: K. Schuster, Dr. K. Flechtenmacher, Dr. E. Gusbeth, Fr. Hiemesch, I. Imrich, Dr. F. Neustädter, Dr. Gust. Rosenauer, K. Thomas, Fr. Kellemen, Dr. Jozsa Ernő, Emil Rombauer, Dr. George Baiulescu, Vasilie Voina.

În *comisiunea pentru fondul de pen- siune* au fost aleși: I. Gmeiner, K. Neu- städter, E. Porr, I. Römer, Fr. Orban, N. P. Petrescu, Verzar Istvan.

Ca *membrii participanți* la pertrac- țările *oficiului orfanal* fură aleși: M. Gold- schmidt, K. Schuster, P. Horvath, M. Mar- zell, Lud. Miess, G. Nikolaus, Dr. F. Phi- lipp, W. Schmidts, Harmath L., Verzar Istvan, Simeon Damian, Octavian Sorescu.

Președinți în cele trei *comisiuni pen- tru remonte de cai* sunt: Dr. Fr. Iekel, Fr. Hiemesch și Dr. Semsey Aladar.

În fine fu ales locțiitor de fișcal sin- gular candidat Dr. Adolf Mandl.

O misiune astronomică francesă în Egipt

Misiunea astronomică francesă orga- nizată de Ianssen, ilustrul astronom și trimisă în Egipt spre a observa eclipsa solară dela 11 Novem. a tr. s'a întors în Franța cu un ampu seceriș de rezultate interesante și documente prețioase.

Misiunea era compusă din contele dela Baume Pluvinel, din Pasteur, șeful serviciului fotografic dela observatorul din Mendon, și din cei doi asistenți ai acestora. Acești savanți au dus cu sine in- strumente în greutate de 2000 kgr. între cari și puternica lunetă fotografică, cu care se esecută țilnic în observatorul din Mendon frumoșele fotografii ale sôrelui. Misiunea s'a fost instalat la Ghesirih, dis- tanță de câțiva km. de Cairo pe malul Nilului. Eclipsa (anulară) a avut loc la răsăritul sôrelui (11 Nov.) și a durat două ore. Cu tôte că din Nil se ridica o ușoră cetă, totuși s'au putat urmări tôte fazele curiosului fenomen. Pluvinel se instalase pe terasa unei case, care domina Nilul, cu mai multe spectroscôpe, prin cari se pôte analiza lumina sôrelui și cu un celeostat, aparat format din mai multe oglinđi miș- cate de un aparat de ciasornic cu ajuto- rul căruia rațele solare reflectate în di- recțiunea spectroscôpelor păstrau o per- fectă imobilitate, cu tôte deplasarea sô- relui. Pluvinel și-a propus a studia cesi- una pasionantă a atmosferei lunare și spre acest scop a analizat acele rațe so- lare, cari atingeau marginele lunii în cur- sul eclipsei. Resultatul a fost, că regi- nile superioare ale munților lunari (5000 m.) nu conțin urmă de atmosferă, care s'ar pute descoperi prin instrumentele de cari dispunem. Pasteur la rândul său a făcut fotografii despre tôte fazele eclipsei.

Craniile ómenilor mari.

Cât timp trăiesce omul, capul este sedul cugetărilor și prin urmare cea mai importantă parte a corpului omenesc. Chiar și după morțe craniile iubiților repausați au fost în tôte timpurile obiect de vene- rațiune pentru posteritate. Așa ne aducem aminte, că am cetit unde, cum un amo-

resat își potolia dorul prin aceea, că bea apă din craniul miresei sale de mult re- pausate.

Omenii de știință deopotrivă cu cei superstițioși au arătat întot-deuna mare interes pentru craniile ómenilor, cari s'au distins în vieță prin creațiuni însemnate poetice, literare, artistice, răsboinice etc. Interesul acesta s'a potențat cu deosebire în timpurile mai nouă, când s'a format o ramură întrégă științifică, care după mē- surătoarele luate de pe crani, trage dife- rite conclusiuni antropologice și psicho- logice. Indemnă de acest interes științific, profesorul universitar din Graz Dr. Kratter, de conivență cu medicul orașului Dr. Eber- staller și cu șefedinte comitetului pen- tru ridicarea unui monument pentru Ro- bert Hamerling († 1889 în Graz), au avut îndrăsnela cu ocaziunea exhumării corpu- lui acestui poet, sêvrșită în Octomvrie a. tr., a separa craniul poetului fără scirea familiei aceluia. Înainte de asta cu o sêp- tēmână membrii familiei Hamerling, aflând despre dispariția craniului, au protestat în otriva lipsei de pietate manifestată față cu resturile pământesci ale lui Hamerling și au reclamat energie craniul.

Afacerea a produs o justă senzațiune în opinia publică și țiarele germane, ca și cele streine, au urmărit cu diferite com- entare răpirea arbitrară a craniului poe- tului. Interesantă este și dispariția craniu- lui renumitului componist Haydn (1732— 1809), al căru corp se odihnesce în cripta Franciscanilor din Eisenstadt (Vasvár), ér craniul nu se scie unde este. Haydn fu- sese în vieță capelmaistru la principele Eszterházy, care la 1822 a cerut la Viena autorisația de a transporta corpul lui Haydn la Eisenstadt. Cu ocaziunea exhumării, s'a descoperit, că craniul lipsește. Haydn avuse adecă trei prietini intimi, între cari și un medic, cari au făcut convenție îm- preună, să fure craniul amicului, odinioară isvor de atâtea simfonii frumoșe, și sê-l păstreze pe rând, avendu-l întâi cel mai în etate, care era obligat sê-l lase apoi moștenire celui de al doilea și așa mai departe. La 1822 s'au făcut cercetări mi- nuțioase pentru regăsirea craniului, însă fără rezultat.

Cunoscënd această craniomanie a unor ómeni, între cari mai ales medic, nu ni se va mai păre atât de curioasă dorința unui Reichenberger de a poseda craniul unui poet. ca Petöfi, mai ales când putea sê și-l procure fără nici o dificultate și fără tēma, că acel craniu va fi reclamat de cineva. 0

Nou abonament

la
Gazeta Transilvaniei.
Cu 1 Ianuarie st. v. 1902

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinatorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 corone; pe șese luni 12 corone; pe trei luni 6 corone; pe o lună 2 corone.

Abonarea se pôte face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea.

SCIRI ULTIME.

Londra, 17 Ianuarie. Mesagiul, cu care regele a deschis parlamen- tul își exprimă regretul, că răsboi- ul din Africa-de-sud încă nu s'a terminat, cu tôte că șansele Engle- silor acum sunt mai favorabile. Me- sagiul laudă umanităsa soldaților englesi în purtarea lor față cu duș- manul.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu.*
Redactor responsabil: *Traian H. Pop.*

„Călindarul Plugarului“

pe anul comun 1902.

A apărut și se poate procura dela *Tipografia A. Mureșianu* (Brașov) „Călindarul Plugarului“ pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest călindar, care se estinde pe 9 coloane de tipar format 8° mare cuprinde:

In partea calendaristică: Cronologia anului 1902; Regentul anului; Sărbătorile și alte zile schimbătoare; calculul sărbătorilor mai mari; Porturile etc. Urmăzǎ partea strict calendaristică: cele 12 luni ale anului cu sfaturi pentru plugari și semnele de timp după calendarul de 100 de ani.

Urmăzǎ Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor și postelor; Competințe de timbru și taxe; Scala timbreilor; Tergurile din Ardeal, Bănat și Țera ungurească în ordine alfabetică și apoi după lună și zi; Turgurile din Bucovina; Măsurile metrice etc.

In partea literară se găsec bucăți alese de cetit: „Cetatea dela Fântânele“; (Motul: Teofil Frâncu); „O scrisore dela Muselim Selo“ (poesie de G. Coșbu); „Frumoșă Irina“ (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară“ (poesie de Z. Bârsan-Veturio); „Grăuntele de grâu“ (de contele Lew Tolstoi); „Bătrânul clopotar“ (Idilă de primăvară, de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia“ (Proverbe de Marion); „Două hiene“ (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Gâscele Ovruului“ (anecdotă, de Cărăbuș).

Partea economică: „O ramură de producțiune și avuția națională“; „Faceți pânză în casă“ (ambele de Dr. G. Maior); „Economia“: „Iernatul vitelor“.— Ur-

măzǎ diferite povește; lectură distractivă, glume etc.

Călindarul are în frunte portretul lui *George Lazar*, cu biografia, (în partea literară.)

Un exemplar „Călindarul Plugarului“ costă 25 cr. (50 bani), plus 5 bani porto postal. *Văndătorilor se dă rabat cuvenit.*

Cursul a burselor din Brașov

Din 13 Ianuarie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119.60
Renta de corone ung. 4%	95.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	122.30
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost l. emis.	119.60
Bonuri rurale ungare 4%	94.49
Bonuri rurale croate-slavone	93.75
Impr. ung. cu premii	181.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	151.25
Renta de argint austr.	100.—
Renta de hărte austr.	99.95
Renta de aur austr.	120.40
Losuri din 1860.	145.50
Actii de-ale Băncii austro-ungare.	15.99
Actii de-ale Băncii ung. de credit	661.—
Actii de-ale Băncii austr. de credit	644.25
Napoleonidori.	19.04
Mărci imperiale germane	117.17 1/2
London vista	239.30
Paris vista	95.30
Rente de corone austr. 4%	96.35
Notabilitatiene	93.70

Cursul pieței Brașov.

Din 14 Ianuarie n. 1902.

Bannota rom. Cump.	18.94	Vënd.	18.98
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.84
Napoleonidori. Cump.	19.—	Vënd.	19.04
Galbeni Cump.	11.34	Vënd.	11.40
Ruble Rusesçi Cump.	127.—	Vënd.	128.—

117 — 1901

vęrh. număr.

Arverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fogarasi kir. járá-bírószág 1901 évi V. I 189/1 V. II 313/1 és 377/1 sz. végzése következtében Dr. Turcu János fogarasi ügyvéd javára brășai Toma G. Iacu és társai ellen 640, 400 és 260 kor. s jár. erejéig 1901 évi October hó 16-án fogantatott kielégítési végrehajtás utján le-foglalt és 2880 kor. becslűt következő ingóságek, o. m.: szarvas marhák, lovak, szekerek, gabona, szőna nyilvános árverésen eladotnak

Mely árverésnek a fogarasi kir. járásbírószág 1901 évi V. I 189/2, V. II 313/2, 377/2 számú végzése folytán 640, 400 és 260 kor. tőke-követelés s ennek 1897. évi October hó 26-ik napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 281 kor. 3) fit. ben bíróság már megállapított költségek erejéig Brășa köz-éig házánál leendő eszközlésére 1902 évi Február hó 3 napjának délelőtti 9 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságek az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

A mennyiben az előverezendő ingóságek mások is le és felül-foglaltatták és azokra kielégítés-jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. trv. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt fogarason, 1902 évi Január hó 9-ik napján.

Gyárfás Ferencz,
kir. bírósági végrehajtó.

1—1.385

Präfurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, deca fiecare cută este provédută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lezare durabilă al Präfurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicele la stomach și pânțee, în contra căreilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sänge, haemorhoidelor și a celor mai diferite boale femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încöce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coröne 2.— Falsificătiile se vor urmări pe cale judecătörescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilü numai, deca fiecare sticlă este provédută cu marca de scriere și cu piazăbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat), alina durerile de șoldină și reumatism și a altor urmasi de recedă. Prețul unei sticle originale plumbate, Coröne 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a pelii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coröne 1.80. Fie-sare bucată de săpun, pentru copii este provédută cu marca de apărare A. Moll.

Trinitateea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Teichhauben 9

Comande din provinciä se efectuează ginlic prin rambursă postală.

La deposite se se cază annuit preparatele provédute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-ñii farmaciști Ferd. Jekeilius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Erenia Neopoili, Teutsch & Tartler.

Sz. 13053 — 1901.

tkvi.

Arverési hirdeteményi kivonat.

A fogarasi kir. jár.-bírószág mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Deisorean Filaret végrehajtónak Dindeal George (neje Ho hoi Anna) végrehajtást szenvedő aileai 43 korona tőkekövetelés és járalékaí uránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbírószág) területén fekvő az olahujfalusi 236 sz. teljkvben A † 1—12 14, 15 rdz. Dindeal Lázar veje Balu Maria Filíp Sana szűlt Dindeal (férj. Filíp Antone) Bocureasa Jacobné szűlt Antone (Dindeal George) neje Hohoi Anna nevén álló

383, #84/1 hrsz. ingatlanra	883 kor.	2362.	2363	hrs. ingatlanra 75 kor.
975.	976	" "	42 "	2364
1577	" "	47 "	3008, 3011/1	" " 45 "
1709/1	" "	26 "	3118	" " 9 "
1983	" "	50 "	3339/2	" " 7 "
1889	" "	29 "	4415	" " 21 "
1997/1	" "	35 "	4563, 4564	" " 229 "
2002, 2003	" "	61 "	"	"

II. az olahujfalusi 372 sz. tljkvben A † 1 rdzám Telea Dionisie (neje Bratu maria), Dindeal George (neje Kausa Anna) Dindeal Nicolae és neje szűlt Filíp Nutia, Bratu Mateiu és neje szűlt Sanu Kiva, Comsia Agifta szűt Balu Dindeal George (neje Horhoia Anna), Maniu Simion, Telea Davidné szűt. Folea Anna, Folea Niculae, Telea Niculaenő szűlt Beatu Ana öz. Radu Georgani szűlt Beatu Kiva és Filíp David nevén álló 1666, 1667, 1667, 1668, 1669, 1670, 1671, 1672 hrsz. ingatlanra 101 kor.

III. az olahujfalusi 424 sz. tljkvben A † 1 rdz Dindeal Lázár (neje Balu Maria) Filíp Antoniané szűlt Dindeal Kiva, Dindeal George (neje Horhoia Anna), öz. Aron Haralampané szűlt Dindeal Sofia és Candea Simionné szűlt Aron Etenora nevén álló 3307, 3308 hrsz. egész ingatlanra 154 korona ezennel megállapított kikáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megj-űit ingatlan az 1902 évi Február hó 4-ik napján délelőtti 9 órakor olahujfaluban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltási áron alól is eladotni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% áti készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árclyaan máli számított és az 1881. évi November hó 1-éa 3333. sz. alatt kelt igazságügy miniszteri rendelet 8-ik §-ban kitélűt övadékképes értékpajiztat a kikáltási kezézés letenni, avagy az 1881: LX. trv. cz. 170-ik §-sa értelmében a bánatpajiztat a bíróságnál előleges elhelyezeserűi kitélűtt s abalyszerű adatszövegti kitélűt gáltatati.

Kelt fogarason, 1901 évi November hó 9 án.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Schupiter
kir. albiró.

Sz. 624 — 1901.

vęrh. sz.

Arverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. törvényszék 1901 évi 4623 sz. végzése következtében Dr. Motok Miklos, ügyvéd, által képviselt „Fornica“ fogarasi takarékpénztár alsó árjási Kapp Ignác s társai ellen 280 kor. s jár. erejéig 1901 évi Szeptember hó 12-én fogantatott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 880 kor. becslűt következő ingóságek u. m.: Vasu Leon, Pável Gedeon, Cucu Nistornál szarvas marhák, ló, szekér, hám, sertés, szőna nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir. járásbírószág 1901 évi V. III 236/2 számú végzése folytán 280 kor. tőkekövetelés, ennek 1899 Augasz tus hó 1-ső napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 86 kor. bíróság már megállapított költségek erejéig Alsó Arj áson leendő eszközlésére 1902 évi Január hó 29-ik napjának délelőtti 9 órajahatáridőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságek az 1881 évi LX. t. cz. 107-é-108 § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságek mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítés-jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt fogarason, 1902. évi Január hó 1-ső napján.

Gyárfás Ferencz,
kir. bir. vhjító.

1—1(3-7)